

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Na inserate se plačuje od enotnega petičevja za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 3 vin. Parle in zbirave vsaka petičevja 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Sv. Oče za mir.

Na dan obletnice svetovne vojske je izdal sv. Oče Benedikt XV. v srčnih izrazih sestavljeni poziv na vse vojskujoče se narode in njih vladarje, v katerem jih roti in prosi, naj vendar že mislijo na mir. Poziv se glasi:

Ko smo brez našega zasluženja bili poklicani, da prevzamemo na apostolskem sedežu nasledstvo za skrajno milim papežem Pijem X., katerega je žalost nad ravno izbruhnjeno bratomorno evropsko vojsko skrajšala njegovo sveto in dobrotvorno življenje, smo tudi mi z ozirom na okrvavljena bojišča čutili boleščino očeta, ki gleda svojo hišo, nazdejanjo in opustošeno po divji nevihti. In ko smo se z neizrekljivo tugo spominjali naših mladih sinov, ki jih je bilo na tisoče umorjenih, je naše od Kristusove ljubezni prešinjeno srce prečutilo vso britkost mater, predčasno udovelih žen in nevest in vso neutolažljivo bedo otrok, prerano otrganih očetovskemu vodstvu.

Iz našega sočustvovanja s skrbmi brezštevlnih družin in iz pojmovanja dolžnosti našega v teh žalostnih časih posebno nujnega in prevažnega zvanja za mir in ljubezen, se nam je prekmalu rodil trden sklep, da posvetimo vse svoje delovanje in vsa svoja moč v to, da sprijaznimo vojskujoče se narode. Da bomo to storili, slovesno obetamo Odraženiku, ki je za ceno svoje krvi hotel rešiti vse ljudi. Saj so tudi naše prve besede, katere smo kot najvišji pastir izpregovorili vsem narodom in njih vladarjem, veljale miru in ljubezni.

Toda našega ljubeznivega in živega opomina, ki smo ga govorili kot oče in prijatelj, niso poslušali. To nas je bolelo, a nam ni zadušilo našega sklepa. Brez prenenanja smo se obračali do Vsemogočnega, v kojega rokah počivajo razum in srce državljanov in kraljev, in ga prosili, da konča strašno klanje. In odredili smo, da so z nami vroče in ponižno molili vsi verniki, ter poskrbeli, da so molitev spremljala dela krščanske pokore.

Danes pa, na žalostno obletnico, ko je izbruhnila vojska, izvira iz našega srca želja, da vojska hitro preneha, se bolj goreče, naš očetovski klic je še glasnejši. Naj bi ta klic preglasil strašni hrup orožja in naj bi dosegel pri njih milejše in vzvišenejše mišljenje.

V imenu svetega Boga, našega nebeskega Očeta in Gospoda, in blagoslovljene Jezusove krvi, ki je tekla za odrešenje človeštva, rotimo Vas, ki vsled božje Previdnosti vladate nad vojskujočimi se narodi, da končno ustavite strašno morijo, ki že nad leto dni onečastuje Evropo. Bratska krije, ki se preliva na sthemini na morju. Najlepše pokrajine Evrope, tega zemeljskega vrta, so posejane z mrlji in razvalinami. Kjer sta malo poprej delavnica in poljsko delo marljivo ustvarjali nove vrednote, tam grozovito gromijo topovi s svojim razdejalnim učinkom, ne prizanašajo ne vasem, ne mestom. Povsod prinašajo opustošenje in smrt. Vi nosite pred Bogom in ljudmi grozno odgovornost za mir in vojsko.

Čujte našo prošnjo, čujte očetovski glas namestnika večnega in najvišjega Sodnika, kateremu boste morali polagati račun za Vaša javna podvzeta kakor za Vaša zasebna dejanja. Velika bogastva, s katerimi je Stvarnik oblagodavil Vam izročene dežele, Vam gotovo omogočujejo, da bi nadaljevali vojsko. Toda za kako ceno? Na to naj odgovarjajo oni tisoči mladih ljudi, kojih življenje dan za dnevom ugaša na bojiščih, naj odgovarjajo razvaline tolikih mest, vasi in spomenikov, ki jih le postavila nabožnost in nadarjenost prednikov. Ali ne govorijo tudi one britke solze, ki se pretočijo v tihih sobicah in ob altarih, da je cena za vsakdanji boj velika, prevelika?

Naj se ne reče, da bi se ne mogli strasen spor poravnati brez sile orožja. Odstrani naj se sklep medsebojnega uničenja. Pomisli naj se, da narodine umrlejo. Če se narodi ponižujejo in zatirajo, trepetaje nosijo jarem, a se pripravljajo, da se ga znebijo in v to svrhu izporeča rod rodu žalostno dedščino sovraštva in maščevanja. Zakaj bi se torej že sedaj z nepristransko vestjo ne presoјalo pravice in neopravičenih želj narodov? Zakaj bi se posredno ali neposredno ne pričela izmenjavati mnenja, da bi se po možnosti ugodilo onim pra-

vicam in opravičenim željam in da bi tako končalo strašno vojevanje. To bi bilo postopanje, kakoršno se je vršilo tudi prej pod enakimi okolnostmi.

Blagoslovljen bodi tisti, ki prvi dvigne oljkino mladiko, ki prvi nudi sovražniku desnico s tem, da ponudi pametne mirovne pogoje. Ravnotežje v svetu in blagosen mir med narodi se mnogo lažje obdrži, ako so si narodi med seboj dobrohotni, ako spoštujejo drugega pravico in čast, kakor pa ako imajo množice oboroženih ljudi in strahovite trdnjavske pasove.

Te je naš klic po miru, ki prihaja na ta dan glasnejše iz naše duše. In vabimo vse prijatelje miru na svetu, naj nam podajo roko, da se pospeši konec vojske, ki je v teku enega leta spremenila celo Evropo v veliko bojišče. Naj bi dal Jezus, Usmiljeni, na posredovanje svoje žalostne Matere, da končno po tako strašnem viharju pristije milo in žarno solnce miru, podoba njegovega božjega obličja! Da bi že kmalu zadonele zahvalne pesmi do najvišjega Darovalca vsega dobrega, ker so se za trajno spoprijaznile države! Da bi narodi v ljubezni pobratjeni zopet začeli tekmovali v znanosti, umetnosti in industriji. In ko zopet zavladava pravica, tedaj se naj narodi odločijo, da njih sporov v bodoče ne bo več odločeval meč, marveč, da se spori zaupajo mirno in trezno prevdarni pravičnosti in pravici, kar bo najlepša in najsklavnejša osvojitelj!

V srčnem zaupanju, da se bo svet kmalu razveselil drevesa miru, donasajočega tako zaželjene sadove, po delujemo apostolski blagoslov vsem onim, ki tvorijo nam izročeno skrivnostno čredo, in mi prosimo tudi Boga, da iste, ki ne pripadajo rimski cerkvi, zveže z nami z vezmi popolne ljubezni.

Rim, v Vatikanu, 28. julija 1915.

Benedikt XV.

Naši potomci bodo slavili naše junaške čine.

Cetovodja Kallist Ketiš, doma od Sv. Trojice v Slov. goricah, nam piše dne 27. julija z južnega bojišča:

Čez tri mesece smo že tukaj na jugu. Dne 11. aprila t. l. smo se odpejali iz ljube domovine na jug proti solnčni Italiji. Sicer se ni kazalo, da takoj stopimo v bojno črto. Ta čas se je bil zrak čist okoli Gorice, vendar težke slutnje so nas obhajale, da ne bo dolgo tako. Priprave so kazale na vojsko. In res, dne 20. majnika je nastal naenkrat „alarm“. Odmarširali smo proti italijanski meji ter potem čez Sočo na naravno utrdbo kamenitega Krasa. Tukaj smo bili nastanjeni v neki vasi ter pripravljali uredbe proti bodočemu sovražniku. In nismo dolgo čakali, že dne 23. majnika ob 3. uri popoldan se nam je naznanilo, da je vojska napovedana. Zgrazali smo se nad prisegomim sovražnikom, kateri je huji kot Rus. Čakali smo prihodnega dneva v nadi, da nas že takoj napade. Vendar se je videlo, da polentarje še ni pojedel svoje priljubljene „spiže“, kajti ni ga še bilo videti nikjer. Tudi naslednje dni smo videli le sovražne zrakoplove, kateri so se hoteli prepričati, kako so razvrščene naše čete, vendar smo za predrznost nekaterih poslali na kamenita tla našega Krasa, kjer so potem pobirali potrte kosti svojega rojstva. Vendar, kakor se je videlo, so imeli takih krokarjev-pčle dovolj, ker naslednji dan so krožili kar po trije naenkrat nad nami. Tretji dan se je z slišalo prvo strelanje topov sem od morja. Pogum nam je rastei, torej skoro bomo videli polentarje. Se smo čakali nekaj dni, kar prižvižgajo neko jutro granate v našo vas. Mi smo se smejali, ko so take imenitno udarjale na skale, kjer ni bilo nikogar. Od tega dne so začeli rabiti svoje topove, pehota si ni upala naprej čez Sočo. Enkrat se se predrznili delati most čez Sočo. Naša artilerija je to opazila ter postala samo dve granati v pozdrav in ves sovražni predrzni naklep je bil ponesrečen. To je trajalo potem več tednov. Konečno so le bili primorani, da so pričeli napadati.

Sedaj šele so se začeli boji v pravem pomenu. Sovražna artilerija je munijo kar razsipavala, pokalo je grozno, vendar brezuspešno. Cela dva mesca je sovražnik obstreljeval naše postojanke, ko je komaj prišel v cilj. In kakšne topove ima! Učinki so grozni. Strel pada za strelom. Vendar naše čete stojijo

kakor skala, ne prežene jih sovražni ogenj, kakoršnega ni bilo na kakem bojišču. Pri vsakem napadu ima sovražnik grozno izgube.

Teško je popisati boje zadnjih dni. Mrliči so nagromadeni pred žičnimi ograjami in smrad se širi daleč na okrog. Ko smo prišli s svojo strojno puško ter odstranili jarek, je moral en mož iti ven pred okope ter odstraniti mrliče, da smo imeli razgled proti sovražniku. Seveda ni bilo to nič kaj prijetno opravilo, ker so nekateri mrliči ležali že po 6 do 8 dni tamkaj. Gozd, v katerem so naši strelni jarki, je grozno razmesarjen. Granate so silno delovale v tem gozdu. Drevesa so polomljena, tla razrušena, da ni mogoče naprej. Na drevesih visijo kosi nog in rok, črevesa in sploh ostanki teles. Niti misliti ni, da bi mogel vse to kdo odstraniti. V strelnem jarku je pol jarka vode in krvi s trupli pomešane... Grozen smrad povsod, kamor stopiš...

Jaz sem prideljen oddelku, ki ima skrbeti za menažo za naš oddelk. Vsak večer in celo noč smo s kuhinjo v strašnem ognju na odprtem prostoru sredi sovražnih granat. Enkrat je era tresčila komaj 15 do 20 korakov od mene. Nevozniku z dvema konjema, nemi se še dosedaj niti las ni skrivil, za kar hvala Mariji! Polentarji ne morejo priti niti za ped naprej, kar jim gotovo kvari že itak razdražene živce. Vsi smo enega mnenja in prepričanja: Zmaga mora biti na naši strani, čeravno pademo vsi! Naši potomci bodo o nas govorili še čez stoletja: Bil je rod, kateri nam je ohranil zemljo, in sicer zemljo slovensko, milo našo domovino! Torej dragi rojaki, kateri se mogoče pridete za nami! Pogum! Vojskujmo se do zadnjega moža! Pokažimo, da smo vredni sinovi naših slovenskih pradedov, kateri so marsikaterokrat pošteno naklestili polentarje ter tako ovenčali s slavo našo zgodovino. Naše geslo naj bo: „Vse za vero, dom, cesarja in milo našo slovensko ter avstrijsko domovino!“ Pozdravljam vse bralce „Slov. Gosp.“ in „Straže“!

Čim hujša je bitka, tem večja je slovenska korajža.

Narednik Franc Polič od Sv. Urbana pri Ptuj nam je poslal sledeče izredno zanimivo pismo, v katerem v krepkih besedah opisuje boje na italijanskem bojišču:

Dnevi so dolgi, leto pa je vendar kratko. Preteklo je že leto, kar smo s svetim navdušenjem zapustili ljube domače in šli nad naše sovražnike. Marsikdo je pred izbruhom vojske z verolomnim Italijanom s pikrim obrazom vprašal: Kdaj bo te vojske konec? Kar naravnost sem mu povedal: „Se en mesec!“ in nasmejaj se mi je. Ali sedaj je čisto drugače. Nikdo ne vpraša po koncu, pač pa, kdaj se bo zadnji polentar na glavo postavil. Čim hujša je bitka, tem večjo imamo korajžo.

Bilo je nekega dne mesca julija. Naš bataljon dobi povelje: „Na pomoč na desno krilo!“ Kri nam je zavrela in v par trenutkih smo bili pri naših trpečih bratih, ki so z nadčloveško silo branili naše strelne jake. Pogled na naše ranjence nas je razjaril in bili smo kakor levi. V toči granat in šrapnelov lazimo po trebuhu in v molitvi „Marija, pomagaj!“ komaj čakamo povelja, da prodiramo naprej. Kmalu nato zadoni povelje „Naprej!“ Jurišali smo! Z vriskom „hura“ smo bili kakor blisk z več kot tisoč zamazanimi polentarji skupaj. To Vam je bil krik in zvijanje in tuljenje ter klanje. Od strani so jih naše strojne puške čisto zmešale in kakor je njih navada, so tudi tukaj tam za vedno oddahnili, ker so dobili zobati našega fižola. To je bilo veselje, kakoršnega na nobeni gostiji ne morem doživeti! Takšno veselje in navdušenje je vladala radi te naše zmage med našimi starimi fanti, da si niti misliti ne merča. Neki težko ranjeni mi je rekel: „Dobro smo jim dali po glavi.“ In žarele so mu oči veselja in zadovoljstva. Za povrh te smo dobili drugi dan pelente kar z izofen vred, da smo lahko kar pobirali črepinje po tleh. In to gre vsak dan naprej. Nam je to navadna reč in niti spati ne morem, ako boj preneha.

Dragi mi fantje urbanski in čitatelji našega lista! Ne držite se kisle, kateri se pripravljate prihodnji mesec za vojaški stan. Bodite veseli, da imate priložnost, udeležiti se takorekoč nam zajamčene zma-

Novi italijanski napadi. — Cesar slavi južne vojake. — Borojevič je ponosen na svojo armado. — Pijane laške čete.

Položaj.

Druga velika bitka ob Soči (od 18. do 28. jul.) je končana. S pridržanim dihanjem je cela Avstrija čakala izida. In ko je izvedela, da so naši junaki že zopet zmagovito odbili italijanske napade, ki so jih izvajali Italijani z nadčloveškim naporom, je bilo vse močno razveseljeno. Od vseh strani so prihajale navdušene čestitke poveljniku naših protitalijanskih čet, nadvojvodi Evghenu in poveljniku soške armade, generalu Borojeviču, in s tem seveda tudi hrabrosti vojaštvu. Mi Slovenci smo občutili še posebno radost in veselje, kajti gre se sedaj za naše slovenske domove, za naše slovensko ljudstvo.

Toda tudi sedaj po izgubljeni bitki sovražnik ne miruje. Po kratkem presledku je zopet začel napadati oni del naše soške fronte, ki se začinja južno od Gorice in sega do morja. Kajpada brez uspeha! Pri goriškem območju, ob Krnu, ob koroški in tirolski meji je primeroma mir. Velikega se z nobene strani ne podvzema.

Cesar južni armadi in mornarici.

Vsled sijajne zmage naše južne armade v drugi bitki ob Soči nad italijansko premočjo in vsled držinih činov naše mornarice je presvitli cesar izdal krasno armadno in mornarško povelje, v katerem se v izbranih besedah zahvaljuje vojaštvu in mornarici za sijajna junaška dejanja, občuduje njih hrabrost ter jih bodri za bodočnost, v kateri še nas čakajo trde stvari.

Generalnemu polkovniku nadvojvodi Evghenu kot zmagovitemu vrhovnemu poveljniku naše južne armade je cesar podelil v zahvalo za smotreno vodstvo vojaški zaslužni križec prve vrste z vojnim okraskom.

Cesar generalu Borojeviču.

General Borojevič, poveljnik naše pete armade, ki se ob Soči bori proti Italijanom, ki torej brani našo slovensko zemljo, je izdal sledeče armadno povelje:

Vojaki! Njih Veličanstvo naš cesar in apostolski kralj je poslal meni naslednje lastnoročno pisano pismo: „Ljubi general pl. Borojevič! Pod Vašim mnogoizkušenim vodstvom se je peta armada junaško borila in dosegla najlepše uspehe. V najtoplejši zahvali se spominjam Vaših zaslug in vam izrekam svoje pohvalno priznanje. Dunaj, dne 29. julija 1915. — Franc Jožef I. r.“

Vojaki pete armade! To najvišje odlikovanje, ki jo je dobil Vaš vojskovodja, velja v prvi vrsti vam; to odlikovanje velja Vaši zvestobi, Vaši neprimeri hrabrosti, ono velja Vašemu kot skala trdnemu sklepu, da ne prepustite sovražniku brez povelja ne pehi domače grude. Vaši otroci in otroci otroci bodo s ponosom pripovedovali, da ste se Vi bili v bitkah ob Soči. Vojaki pete armade! Vaš voditelj je ponosen na Vas!

Na bojišču, dne 30. julija 1915.

Borojevič, general pehote, I. r.

Nadvojvoda Jožef generalu Borojeviču.

Zborni poveljnik na italijanskem bojišču general kararije nadvojvoda Jožef je orzjavil svojemu armadnemu poveljniku generalu pehote pl. Borojeviču povodom zmage v drugi soški bitki:

„Tisti dan velikega vojnega leta, v katerem je bila v tako težki drugi bitki ob Soči pod v tolikih viharjih vedno sijajno preizkušenem vodstvu Vaše ekscelence ob skalnato trdem zidu naših čet zlomljena in odbita velikanska premoč sovražnika — pozdravljam Vašo ekscelenco v imenu svojih junaških čet in prosimo tako častniki kakor moštvo, da naše globoko v srcih vkoreninjeno, v nešteti bitkah dokazano zvestobo izporočite Najvišjemu vojnemu gospodu z zagotovilom, da če napočijo še tako težke ure, bodo Doberdobske skupine do zadnjega zdihljeja veselo vstrajale zanj in za domovino in da bodo postavili svoje najboljšo, svoje vse, tudi vnaprej.“

Pri generalu Borojeviču.

Slavni hrvaški akademski slikar profesor Ivekovič pripoveduje v hrvaških listih svoje utiške, ki jih je dobil, ko je obiskal v glavnem stanu soške armade generala Borojeviča, katerega je portretiral. Vojaki imajo v Borojeviču neomaheno zaupanje; kadar čujejo njegovo ime, nastane med njimi nepopisno navdušenje. Dasi ima Borojevič že skoro 60 let na svojih plečih, ohranil je neko mladeničko svežost in okretnost. Ko je prof. Ivekovič Borojeviča portretiral, je general sedel pri svoji pisalni mizi ter marljivo nekaj beležil in razmišljal. Ko je prof. Ivekovič pri slovesu izrekel nado, da se skoro vidi na laški zemlji, je dejal general Borojevič: „Vidi deti! Bčemo. Kar

Bog da! Pozdravite mi srčno, drage Zagrebčane in Zagrebčanke!“ Profesor Ivekovič je izvršil ob tej priliki še več drugih portretov, ter se podal nato na soško fronto, odkoder je prinesel interesantne slike. V Ljubljani je bil profesor Ivekovič dne 24. junija, v Gorico je došel 30. junija, ko je divjala bitka pri Podgori, ter je z avtomobilom obiskal Doberdob, Tržič in Nabrežino. Sad tega potovanja bodo krasne slike, ki bodo v čast hrvaškemu in slovenskemu junaštvu.

Izgovor laškega časopisja.

Da bi pojasnilo neugoden položaj Italijanov ob Soči, trdi italijansko časopisje, da sta na južno fronto došla dva sveža avstrijska armadna zbora.

Dosedanje italijanske izgube.

Iz zanesljive strani se poroča iz Milana, da so izgubili Italijani v prvih dveh mesecih vojske 180 tisoč mrtvih, ranjencev in pogrešancev.

Italijani izgubili 1280 častnikov.

„Tagesanzeiger“ poroča, da so izgubili Italijani v drugi bitki ob Soči 1280 častnikov, med njimi 54 štabnih častnikov.

600 italijanskih topov.

List „Baseler Nachrichten“ prinaša iz poročila italijanskega vojaka, ki je prenašal bolnike, o drugi bitki ob Soči zanimive podrobnosti. Vojak pripoveduje: Bitka je trajala dalje kot 100 ur. Prenašanje in pošiljanje ranjencev, ki je trajalo najmanj 4—5 dni po bitki, je moči zdravniškega osebja tako izčrpało, da se jim moralo pritegniti nevojake na pomoč. Število ranjenih s 50.000 ni previšoko cenjeno. Razmeroma mnogo težko ranjenih umre že med potjo. Število padlih italijanskih častnikov, med temi tudi mnogo iz višjih stopnij, je zelo veliko. Popolni seznam italijanskih izgub se bo izdal šele sredi meseca avgusta. Vojak pripoveduje, da so italijanski častniki pravili, da je italijanska artilerija razpolagala ob Soči s 600 velikimi in srednjimi topovi.

Pijane laške čete.

Vojni časnikarski stan poroča z dne 30. julija: Avstrijske čete, ki so se nahajale čisto blizu laških strelskih jarkov, pripovedujejo sledeče: Na Monte Avanza se nahajajoči sovražnik je razgrajal in pel celo noč od 28. do 29. julija, izstreleval salve v zrak in neprenehoma je bilo slišati vpetje: „Vsi Avstrijci so svinje!“ Naši ljudi so dočeli ut's, da so morali biti Lahji pijani.

Kraljica Jelena se pripravljala za vhid v Gorico in Trst.

Italijanski listi so nedavno prinesli vest, da se bo italijanska kraljica Jelena v spremstvu vojvode oportskega peljala na bojno fronto. Nameravano otovanje pa je izostalo. Vzrok za to je zanimiv in značilen obenetn. General Kadorna je namreč naznanil italijanskemu dvoru, da bosta mesti Trst in Gorica že skoro v italijanski posesti. Kraljica Jelena je torej vse potrebno ukrenila, da bi na strani svojega moža na čelu italijanskih čet vkorakala v Gorico in Trst. Z velikim hrupom pričeta druga ofenziva italijanske armade pa se je, kakor znano, popolnoma ponesrečila in radi tega ni drugega preostajalo, kakor da je morala kraljica odložiti sanje zmagovitega vhloda v zaželjeni mesti. Na fronto ni pripotovala.

Kako je v Solkanu.

Z dne 27. julija pišejo iz Solkana: Tudi naša občina trpi. Zvonik sicer še ni prav nič poškodovan, kakor je bilo v „Slovencu“ pisano, trpele so pa mnoge hiše. Sovražnik, kadar ima čas, strelja na državno postajo, a ker ne zna dobro meriti,

ti, padajo krogle v bližino, in seveda tudi v bližnje solkanske hiše. Tudi ljudi so laški šrapneli že več ubili. Do sedaj je mrtvih pet oseb. Nekemu občinskemu starešini je včeraj sovražna krogla zdrobila levomo, danes mu jo bodo odrezali. Sploh je te dni kakor bi bil sodni dan. Lahji pa ne morejo dolgo streljati, ker jih naši topovi prehudo pozdravljajo.

Strašno klanje pri Podgori.

Zagrebske „Novine“ so priobčile izviren dopis iz Podgore pri Gorici z dne 23. julija, ki se dobesedno glasi:

Nam je tukaj ogenj topov posušil solze v očeh; poleg nas mrtvi bratje! Čutimo bol, a solze v očesu ni. Gledamo vse mogoče vrsti smrti. Nekatero se res grozne; ne maram jih opisovati. Razburilo bi prevéč živčevje bralcev. Čeprav nam je ogenj posušil solze v očeh, vendar so slučajji, da se nam nehote poslije v oko! Izjema, ki potrjuje pravilo! Dogode se pretresljivi slučajji. Dovolj je, da prideš med gospodo častnike, pa poslušaj, kako se izražajo o svojih dečkih. Ko prideš med vojake same, še več izveš; saj jih je 20 do 50 skupaj. Poprimo je s sovražnikom, večasih dvajsetkrat močnejšim. Nastane klanje. Če se kdo vrne, je samo svedok. Zgodi se, da ne oslane — prav nihče živ! Umirajo kakor Spartani. Nekod je dejal ujet italijanski častnik: „Ti Dalmatinci so vrl rod. Vsi so ostali v strelskih jarkih mrtvi. Nobeden se ni hotel udati. Po 20 jih je preje ubilo 300 naših! Dokler je bil le eden izmed njih živ, nas je kral!“ — To jim torej priznava sam sovražnik, ki so ga naši zvečer ujeli, ko so dobili ojađenja. To jim priznavajo tudi vsi naši častniki, od prvega do zadnjega! Se sam zborni poveljnik se je nekega dne o njih zelo pohvalno izrazil, kar pa tudi zaslužijo. Gledal sem ta dva mesca tudi sam z lastnimi očmi njih junaštva tu pred Gorico na Podgori. Sovražnik je vrgel nanje, z mirno vestjo se sme reči, 25.000 granat, šrapnelov in min. Poizkusil je do dvajsetkrat napad z najtrikratno premočjo. Vsi so se razbili ob njih prsinh in glavah. Padlo je kakih 200 mrtvecev, tri četrtine od težkih italijanskih granat. Če bi pa rekel, da je tu počinilo vsaj 1000 Italijanov, bi povedal premalo. Sovražnik je imel naravnost strašne izgube. Naš vojak se ne uda živ, se ne umakne. Vsaka patrona, ki jo ima, pomeni italijansko glavo. Ne strelja v zrak; in vsak naboj mu je dragocen; dobro jih hrani in varčuje z njimi — za Italijane. Kadar jih nima več, pa prime za bajonet. Tu pred našimi strelskimi jarki je videti še avstrijskih bodal, zadržih v glave Italijanov. Ko je nek naših prebodel Italijana, je pa tudi njega zadela sovražna krogla. Dokler diha, tolče in ubija sovražnika. Sto slučajev je, da jih je zadela italijanska krogla, pa dokler more držati puško v roki, stoji in bije, strelja, dokler mu ne izginejo moči, ali ga ne zadene nova sovražna krogla. Navedel bi lahko takih slučajev, ki so jih potrdili častniki, cele litanije. Častniki sploh naše vojake rad vse hvalijo. Vsak izmed njih zasluži odlikovanje, tako pravijo! Ginljiv slučaj je danes tu pred vsemi častniki pripovedoval stotnik Roma, poveljnik strojno-puškinega oddelka. „Tudi jaz sem se sinoči razjokal, kar sicer ni moja navada. Tu pri strojni puški je vojak Grubič, doma iz Golubiča pri Kninu, kosil Italijane, ki so se bližali. Prileti težka granata, ki njega in strojno puško zasuje. Izvije se izpod zemlje; videl sem ga — ves krvav je bil! Zavrnil se mu je kos granate zadaj v glavo. Zgrabi za lopato in začne odkopavati svojo strojnico; pomagali so mu tudi tovariši. Vsak hip se ozre, kje da so Lahji. Opazi, kako prihajajo bližje. Koplje in koplje, kolikor je v njegovih močeh. Že jo je izkopal in postavil. Šiba jih po notah. Opazil sem, kako mu je začel obraz bledeti. Ni se zdržal več na nogah. Padel je. Tovariš ga zameni ter tepe Italijane naprej. Ko je padel, se malo dvigne. Nasloni glavo na roko, rad bi glavo vzravnal kvišku, a moč ga je zapustila. Slišali smo ga še: „Tebi, moj Bog, mojo dušo!“ in iztegne se. Skočili smo k njemu. Hitro ga pokličem: Grubič! On pa je zaprl oči: bil je mrtev! Solza mi je kanila v oko.“

Rusi pred umikanjem. — Ivangorod in Varšava pred padcem. — Neverjetno velike ruske izgube. — Strogi ruski red v ruski armadi razrahljan.

Položaj.

Naše in nemške armade stiskajo Ruse vedno trdneje v trdnjavski četverkotnik Ivangorod — Varšava — Lomža — Brest-Litovsk. Na jugu četverkotnika smo zavzeli mesti Lublin in Holm ter s tem dobili važno železnico, ki je vezala Ivangorod po najkrajšem potu z ostalo Rusijo. Naša bojna fronta je sedaj že nad železniško črto Lublin-Holm. Najskrajnejše krilo te fronte se je odcepilo od glavne črte in koraka ob Bugu proti trdnjavi Brest-Litovsk. Ob zapadni strani četverkotnika so ruse čete med Varšavo in Ivangorodom predorati reko Vislo ter zavzele na izhodnem bregu Visle važne postojanke. Železniška zveza med Varšavo in Ivangorodom ob Visli, ki je bila najkrajša, je vsled tega pretrgana. Varšava in Ivangorod sta od treh strani obkoljena.

Naši južni fronti poveljujeta nadvojvoda general Jožef Ferdinand in general Mackensen, naši za-

padni fronti general Woyrs. Te dve fronti stojita pod neposrednim najvišjim poveljem nadvojvode Friderika in generala Konrad Hecendorfa. Nemški fronti, ki stoji od Varšave naprej ob reki Narew, Njemen in dalje naprej preko Mitave proti Rigi, poveljuje Hindenburg in njegov generalštabni načelnik Ludendorf. Kajpada postopata obe najvišji armadni vodstvi med seboj sporazumno.

Nemci so na več krajih prekorčili reko Narew ter stalno, četudi počasi, napredujejo proti Bugu, ki teče od Brest-Litovska proti zapadu in se izliva, združen z Narewom severno od Varšave pri Novem Georgijewsku v Vislo. Ob Njemenu podirja general Below, o katerem pišejo nevtralni listi, da ima zbrano velikansko število kavalerije, s katero bo ob ugodnem trenutku prodrl, da zapreči umikanje Rusov iz trdnjavskega četverkotnika in jih vlovi v past. Posebna nemška armada v severni Rusiji je že zavzela mesto Mitava in se bliža obmorskemu mestu Riga,

Ako dobijo Nemci Rigo, si bodo od tam gotovo uredili opiralnico za svojo mornarico, s katero bi ogroževali Petrograd in važno rusko pristanišče Arhangelsk.

Iz tega vsega sledi, da Rusom prede zelo huda. Bati se jim je, da jih v četverkotniku obkolimo in popolnoma uničimo. Mnogi so radi tega mnenja, da se pri Ivangorodu in Varšavi sploh ne bodo spustili v bitko, ampak v zadnjem trenutku umaknili, ob črto Lomža—Brest-Litovsk. Saj je tudi ruski vojni minister v dumi naznanil, da ni izključeno, da se ruska armada umakne izpred Varšave na boljše postojanke.

Ob Zloti Lipi in ob Dnjestrju so večino majhni boji, sicer je pa položaj nespremenjen.

Ruske izgube.

Mesca julija smo mi in Nemci ujeli 297.903 Ruplenili 111 topov in 558 strojnih pušk.

Od 1. maja, odkar smo začeli ofenzivo proti Rusom, do 1. avgusta smo ujeli vse skupaj 742.077 Rusov, 468 topov in 1482 strojnih pušk. To so veliki kantske, nezaljšane izgube, ki so najlepši dokaz za naše krasne uspehe. Da toliko Rusov pride v ujetništvo, je znamenje, da je pokorščina omajana in red v armadi precej zrahljan.

Slabše kot v japonski vojski.

„Nowoje Wremja“ piše: Temna slutnja nas presinja. Položaj je slabši kot v japonski vojski.

Varšava obkoljena.

Varšava je obkoljena od treh strani. Od petka (dne 30. avgusta) sem pa je bila popolnoma odrezana od prometa z ostalim svetom. To pa zaradi tega, ker so nemški letalci z bombami razdrli oni dve železnici, ki se sta bili prosti, namreč Varšava—Bjelostok, in Varšava—Siedlce—Brest-Litovsk. Vsled tega se je tudi zakasnelo rusko umikanje, čeprav je bilo že poluračno naznanjeno. Umikanje bo stalo Ruse sedaj mnogo več žrtvev.

Varšava pred padcem.

Francosko časopisje splošno sodi, da se Varšava nahaja pred padcem. Upajo le še na to, da se Rusom posreči izogniti se obkolitvi.

Varšavski poljski listi objavljajo že razne podrobnosti o veliki izpraznitvi mesta. Prebivalstvo je vznemirjeno.

Konzuli že zapuščajo Varšavo.

„Glas Naroda“ poroča: Srbski, francoski in belgijski konzul so že zapustili Varšavo.

Avstrijci pred Ivangorodom.

Avstrijsko-ogrske čete, poveljevalne od generala Kevesa (podrejene generalu Mojršu) so dne 3. avgusta na zapadni strani Ivangoroda dosegle krasen uspeh. Zavzele so v junaškem naskoku ivangorodske predutrdbe ter pri tem ujeli 2300 Rusov in zaplenile 32 topov, med njimi 21 težkih in 2 možnarja. Pred Ivangorodom stojijo že naši težki topovi.

Nova obrambna črta okoli Brest-Litovska.

Petrograjski poročevalci „Timesa“ poročajo: Rusko vojno vodstvo osredotočuje zdaj svojo glavno pozornost na to, da izpelje rusko armado iz zagozde. Ruska armada se najbrže umakne v novo obrambno črto s središčem Brest-Litovsk.

Glasovi o miru.

„Vossische Zeitung“ piše: Švedski list „Dagens Nyheter“, ki je glasilo četverporazuma v severnih evropskih državah, in ki je zlasti s Petrogradom v stalni in dobri zvezi, je priobčil zanimiv članek, v katerem piše, da mora Švedska posredovati za mir. Lisi je mnenja, da so poročila, češ, med vojskujočimi se državami še ni opaziti nobene vojne utrujenosti in nobene želje po miru, popolnoma kriva. Le francoski narod bi ne sprejel nobenega miru, ki bi bil zanj poniževalen.

Če se pa najdejo v Franciji še ljudje, ki hočejo, da se nadaljuje vojska do skrajnosti in ki hočejo, da bi ostalo vse pri starem, kakor je bilo pred vojsko, je kljub temu dolžnost nepristranskih držav, da iščejo pota za sporazumljenje.

Švedski narod je pač v prvi vrsti poklican, da udeležiti to misel in začne z mirovnimi pogajanjmi.

List piše sklepčno: „Nikakor bi nas ne presenetilo, če bi slišali že v najkrajšem času o tozadevnih poskusih.“

Velezanimiva propoved jezuita o. Abela.

Sloviti propovednik jezuit o. Abel je v pondeljek v cerkvi sv. Avguština na Dunaju govoril:

Aprila 1. 1914 je znani Essad paša iz Albanije v dunajskem hotelu „Meist in Schaden“ dunajski

prostozidarski loži (skupini) odkril načrt bodoče svetovne vojske zoper Avstrijo in Nemčijo. To je bilo že pred sarajevskim umorom, ki se je sklenil v srbski loži že 1. 1912. Ta srbska loža je bila prej včlanjena madžarski veliki loži in šele v zadnjih letih pridružila rimski veliki loži pod prostozidarskim ministrom (židom) Nathanom. Vsi zatoženci sarajevskega umora so bili člani te srbske lože. Na Dunaju je bilo 14 prostozidarskih lož. Kajpada so se sedaj avstrijske in nemške ločile od četverporazumovih, zakaj naši prostozidarski bratje ne morejo ob enem dobaviti za armado in nastopiti proti vojski. A v četverporazumu so prostozidarji glavni hujskači proti nam. Mi branimo pravico! Avstrija ima zgodovinske pravice, proti katerim je začela Italija roparski boj, ker je zlorabila potrebo narodnostne edinstva, na katero se je sklicevala. Mi branimo vero! Neimenovani odbor, ki se imenuje „katoliški“, je poslal razglas, da naj obrnemo hrbet papežu Benediktu XV., ker je baje papež blagoslovil orožje proti Avstriji. Toda to je ravno takšna laž, kakor ona, da je Pij IX. 1. 1848 blagoslovil orožje proti Avstriji. Ravno Pij IX. je Radeckiju v zahvalo poslal rožni venec, katerega še sedaj hrani Radeckijeva vnukinja, grofica Valterskirchen. Seveda omenjeni odbor ni katoliški, ampak čisto drugega izvora in samo slepari z ukradenim imenom.

Ruska дума.

V ruski dumi (državnem zboru) je ministrski predsednik Goremykin v imenu carja obljubil Poljakom narodno samostojnost pod okriljem ruskega carja. Vojni minister Polimov je naznanil dumi, da bo ruska armada bržkone prepustila Varšavo sovražnikom.

Italija razkrinkana.

V ruski dumi je izjavil zunanji minister Sazonov: Italijansko ministrstvo Salandra je tekoč prvih pet mesecev skrbeno vse pripravilo, da stopi na stran Rusije, Anglije in Francije. — Iz tega sledi, kako so nas Italijani s svojim „zavezništvom“ grdo varali.

V srbski zbornici.

V srbski državni zbornici so priredili srbski protivladni postanci veliko rabuko, ko je ministrski predsednik Pašić omenil, da je morala Srbija na zahtevo Rusije prepustiti obmorsko mesto Drač Italijanom. Slisali so se ogorčeni klici proti Rusiji in Pašiću.

Italija in Turčija.

Italija bi rada napovedala Turčiji vojsko, ker jo krivi, da ji Turčija brani v Tripolitaniji arabsko prebivalstvo, vendar se boji velikih žrtvev nove vojske in za to še čaka. Italija je svoje v Turčiji bivajoče častnike poklicala domov.

Amerika proti nam.

Italijani naročajo, kakor povzemamo iz inozemskih listov, v Ameriki strelivo in orožje. Tako so naročili 25.000 kavalerijskih pušk. Da Amerika podpira naše sovražnike, je proti nepristranosti. Ali vse, ali nikogar! Mi pa iz Amerike ne dobimo niti živih niti surovin, potrebnih za izdelovanje suknja in platna.

Nemčija in Amerika.

Nemčija bo odgovorila na spomenico severno-ameriških Združenih držav zaradi potopljene ladje „Lusitanijske“, da na noben način ne bo izpremenila svoje dosedanje politike v pomorskem vojskovanju.

Japonska.

Med Japonsko in v četverporazumnimi državami, posebno Rusijo, se vršijo pogajanja, da bi Japonska pomagala četverporazumu v večji meri, kakor dosedaj.

Novi gališki namestnik.

Novoimenovani gališki cesarski namestnik general Kolard se je na Porčunkulo predstavil svojemu uradništvu, katerega je nagovoril z daljšim govorom. V govoru je tudi povdarjal, kar je posebno znamenito: „Gospoda moja, v pričujočem trenutku Vas monam opozoriti na izredno važno okol-

nost. Vsak izmed uradnikov, ki hoče res nekaj veljati, mora biti vseh deželnih jezikov toliko zmožen, dala hko s stran-kami občuje. Prosim Vas torej, ako se Vam v tem oziru kaj primanjkuje, da to v najkrajšem času popravite.“ — Besede gališkega namestnika veljajo pač tudi za druge dežele.

Razne novice.

* **Katoliški Slovenci!** Praznujmo v letošnjih izvanrednih odnošajih rojstni dan našega častiljivega, preljubnega vladarja z gorečo molitvijo! Prepričanje, da je usoda posameznikov, držav in narodov v rokah Vsehogočnega, je rodilo misel na veliko narodno romanje k Manji Pomačaji na Brezje. To romanje se vrši dne 16. in dne 17. avgusta t. l. v prslavo rojstnega dne našega presvitega cesarja Franca Jožefa. Ob vznosu nebeske Kraljice in pred razpostavljenim Najsvetejšim hočemo moliti za našega cesarja in celo prejasno cesarsko hišo, za Avstrijo, za srečen konec vojske, za naše junaške vojake in za srečno bodočnost našega naroda. Prihajte vsi, ki količkaj morete! Žrtvujmo eno noč, združimo se z evharističnim Izveščarjem in izprosimo z gorečo molitvijo pomoč tam, od kodar, edino nam zamore priti: od vsegamogočnega Gospoda nebes in zemlje! V Ljubljani, dne 31. julija 1915. Dr. Ivar Susteršič, deželni glavar, kot predsednik odbora. Dr. Anton Korošec, državni in deželni poslanec; Dr. Evgen Lampe, stolni kanonik in deželni odbornik; Dr. Frančišek Pavletič, odvetnik v Gorici; Karol Pollak, veleindustrijalec; Ivan Stefa, urvednik, kot člani odbora. — Vspored narodnega romanja dne 16. in dne 17. avgusta t. l.: Počtožnost se otvorijo dne 16. avgusta, zvečer okoli devete ure s procesijo ob prepevanju gorečih prošenj od nebeske Kraljice. Po tem celo noč molitev pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom. Ob polnoči slovesna služba božja. Pričenši na vse zgodaj dne 17. avgusta, svete maše pri vseh altarjih svetišča in splošno prejemanje svetega obhajila, ki se daruje v namene narodnega romanja. Dopoldne ob 10. uri dne 17. avgusta pontifikalna sv. maša, ki jo daruje prevzvišeni gospod vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pred sv. mašo propoved. Govori kanonik monsignore dr. Evgen Lampe. Takoj po končani sveti maši slovesna molitev celokupnega zbranega naroda do najsvetejšega Srca Jezusovega in preblazene Devjce Marije. Konec: Cesarska pesem.

* **Novi kaplani.** Kot kaplani so nastavljeni še sledeči gg. semeniški duhovniki: Jožef Petrovič v Soštanju, Friderik Sternad v St. Petru pri Radgoni in Franc Jazbinšek v Ribnici. Č. g. kaplan Fr. Časl pride iz Ormoža nazaj k sv. Miklavžu pri Ormožu.

* **Mati našega generalisima umrla.** Mati načelnika avstrijskega generalnega štaba Barbara Konrad-Hecendorf je v 90. letu svoje starosti umrla na Dunaju.

* **Opomin nemški mladini.** Bavarski naučni minister je na učne zažode izdal okrožnico, v kateri opozarja na slabo navažo in surov način, kako se v mnogih krajih z besedo in pisavo bori zoper sovražnika. V ministrski okrožnici se odločno nastopa zoper ta način bojevanja zoper sovražnika. „Nemška mladina“, tako se glasi v okrožnici, „se mora vzgajati ne da bi se hujskala k srdu in sovraštvu in se mora vzgledovati nad častnimi čini nemškega naroda.“

* **Po smrti odlikovan.** Cesar je podelil v Galiciji padlemu stotniku 47. pešpolka Ferdinandu Ornik, vojaški zaslužni križec III. razreda z vojnimi okrasikom.

* **Odlikovan slovenski vojak.** Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: računski podčastnik 7. lovskega bataljona Nikolaj Mumič, ognjičar 23. topničarskega polka Anton Cirva, ognjičar 9. topničarskega polka Ivan Modrič, podkovski mojster Jakob Dimec in stražmojster Josip Sančin, oba od 5. dragonskega polka, poštni poduradnik vojne pošte št. 79 Karol Lukavec in mojstra na vojaški železnici Banjaluka-Dobrolin Stefan Plentaj in Miha Robar. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: pionirji Ivan Perdevšek, Anton Serbec in Matija Kanič, vsi od 3. pionirskega bataljona; pohvalno priznanje višjega armadnega poveljstva je dobil nadlovce 2. polka ces. lovcev Jos. Bedenk. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: čuvar štabnih strojev Luka Lipič in pred sovražnikom padla sprožilca torpedov Adolf Puš in Gustav Dobovšek; narednik 26. domobranskega pešpolka Josip Klobasa; narednik Andrej Ružič ter infanterista Konrad Kralj in Martin Cvetek 27. domobranskega pešpolka; padli narednik Ivan Osterc, narednik Franc Gril, četovodja Miha Pogačnik, korporal Peter Cvirn, Anton Bohinc, Jakob Cerar, deseteriki Josip Sems, Viktor Režun in Fr. Jeke, infanterista Anton Osojnik in Rudolf Gašparič, vsi od 27. domobranskega pešpolka; četovodja 26. domobranskega pešpolka Ivan Antolič. — Bronastá hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja 26. domobranskega pešpolka Anton Pinič; četovodji Josip Smešnik in Ivan Kogovšek, Korporali Ivan Jamnik, Jos. Vanček, Vladimir Ravnikar in Jos. Jane, infanteristi Franc Gorenc, Franc Berginc, Martin Vozelj, Leopold Batič, Ivan Komel, Jakob Gerbeneč, Josip Peršič, Ivan Vertovec, Franc Strajna in Alojzij Srbčič, vsi od 27. domobranskega pešpolka; re-

kratkim pa je prišlo poročilo iz Rusije, da se nahaja Reiter med ujetniki na Ruskem.

* **St. Iij** v Slov. goricah. Dne 27. julija je v Cirkneci umrl posestnik Franč Žižek. Umrli je bil zvest naš pristaš. Pri vsakih volitvah ni šel samo oddati glasa za našo stranko, ampak je svoje dni tudi pridno agitiral. Na „Slov. Gospodarja“ je bil že od nekdanj naročen. Svetla mu večna luč!

* **Sv. Lenart** v Slov. gor. C. kr. družba za konjerejo na Štajerskem priradi dne 11. avgusta ob 9. uri dopoldne pri Sv. Lenartu v Slov. gor. obdaruje oziroma premiranje konj. Priženejo se naj kobile s sesajočimi žrebci, mlade kobile, dvehletne in enoletne žrebce, in sicer le iz okraja Sv. Lenart v Slov. gor. Živinopotne liste je treba prinesiti seboj. Konjereji, požurite se!

* **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Zadnji čas skoraj ni tedna, da ne bi izvedeli za smrt tega ali onega naših mladeničev- in mož-vojakov. Ravno te dni n. pr. smo prejeli žalostno potrdilo, da je mesca maenika že padel pri Przemyslu Karol Senekovič, kmečki sin, p. d. Raguzarjev blizu cerkve. Bil je priden in pa pošten fant, delaven in močna opora že priletnih starišev. Vedno je bil vnet in marljiv sotrudnik pri naših narodnih prireditvah in poleg tega izvrsten tamburaš. Njegova bisernica je bila njegovo veselje, ž njo si je delal zaljavo in vesele ure drugim. Napravil si jo je sam. Izdelal je več tamburic tako dobro, da jih ni poznati od kupljenih. V nedeljo po sv. Treh kraljih t. l. smo imeli zadnji skupen sestanek, poslovilni večer. Bili smo sicer veseli, a ne kakor drugekrat — nekakaj tajna slutnja nas je morila, slutnja, da smo že pač najbrž zadnjokrat vsi skupaj tako, kakor smo bili prej tolikokrat. In res, Karola ni več. Rojko Fran nas je izmed tamburašev prvi za vselej zapustil, in Karl je šel za njim. Ne bo nam več tambural; njegova bisernica je umolknila, njegovi prsti, s katerimi ji je tolikokrat izvajal mile glasove, so v smrti otrpili, on počiva. Počivaj, dragi Karl, v miru v tuj, sicer bratski, slovanski zemlji. Da bi počival doma, bi ti gotovo naše vrle tamburašinjne z rožicami in zelenjem zasadiš grob in ga močile s svojimi solzami; ker pa si tako daleč, daleč od nas, pa bodi prepričan, da naša srca in naši spomini zvesto stražijo pri tvojem grobu in ti kličejo zaupni: „Na svidenje nad zvezdami!“ — Pred tremi leti se je od Sv. urija v Slov. gor. priženil v Zagajski vrh k Črnkovim Matija Bauman. Pošten in tih značaj, pa dober in zelo skrben gospodar, si je kmalu pridobil ljubezen in spoštovanje sosedov in župljanov. Pri Przemyslu je padel. Bil je vnet častilec presv. Srca Jezusovega. Skoro vsaki prvi petek v mesecu je prejel sv. zakramente. Pobožno in krščansko je živel, zato je gotovo tudi srečno umrl. V boljshi večnosti sedaj čaka, da vo kratki če tudi bridki ločitvi prideta žena in sinček za njim. — Dober in priden fant in vnet sotrudnik pri naših veselnicah je bil tudi Ludovik Rajšp iz Drvanje. Tudi njega ni več. Ob Dnjestru je umrl junaške smrti, tam sedaj počiva v s krvjo namočeni, poljski zemlji. — Cač Henrik je bil komaj tri dni na italijanskem bojišču in je že moral končati svoje mlado življenje. Kos skale, pravijo, ga je zadel ravno v sence. — Na občinski urad v Trotkovi je poročal iz severnega bojišča vojni kurat Pinter, da je tam spremlj k večnemu počitku posestnika Krambergerja. — Tako padajo naši fantje- in možje-vojaki drug za drugim. 15 je že njih število in s strahom se vprašujemo: Koliko jih še bo? Nekaj je tudi ujetih, največ pa ranjenih. Ranjen je vodja naših tamburašev Pavel Hajnžič, na legarju leži v Ljubljani bolan Jožef Elbl, tudi tamburaš. Ta nesrečna vojska je zanesla že v toliko hiš žalost in tugo in moreče skrbi, kaj pa nam še bo prinesla, pa sam Bog ve!

* **Sv. Ana** na Krembergu. V soboto, dne 31. julija, smo pokopali vdovo Terezijo Spindler iz Ledineka. Pokojna je bila vzgledna krščanska mati. Pri njeni hiši se je že dolgo časa bral „Slovenski Gospodar“. Bila je velika dobrotnica ubogim. Ako sama ni imela, je vzela na posodo, da je le prošnjiku ustregla. Dala je tudi dva sina za domovino. Eden se nahaja sedaj v ruskem vojnem ujetništvu, mlajši pa je na severnem bojišču. Pa tudi dva njena zeta sta pri vojaki. Blagi pokojni večni mir!

* **Negova**. Milo so doneli zvonovi dne 6. in dne 7. julija. Preselila se je v boljšo domovino po letni mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, v 44. letu svoje starosti blaga žena in posestnica Marija Geratič iz Negovskega vrha. Rajna je bila vzorna katoličanka, skrbna mati svojih otrok. Rada je zahajala k službi božji in prejemala pogosto sv. zakramente. Rada je tudi prebirala „Slovenskega Gospodarja“. Zapustila je moža z dvema majhnima hčerkičama in enega sina, ki je v vojski. Pogreb se je vršil pod vodstvom dveh č. gg. duhovnikov. Domači peveci so doma in pri odprtem grobu zapeli res ganljive žalostinke. Spajvaj, spajvaj, mamka draga, v črni zemljici sladko, Jezus in Marija blaga, sprejmi dušo gor v nebo!

* **Sv. Jurij** ob Ščavnici. Ivan Mir iz Rožčkega vrha piše dne 16. julija s severnega bojišča svoji sestri: Zahvaljujem se Ti, da si mi naročila „Slov. Gospodarja“, katerega z veseljem čitajo tudi vsi moji prijatelji. Hvala Bogu, nam gre dobro, dnevi so vroči, a mi vse volino trpimo. Vidimo že v Rus' o. Skoraj bomo trolentali o mirnem času. Topovi bodo potihnili, puške molčale. Sedaj še strašno grmijo topovi po dnevu in po noči. Zemlja se trese, po noči se sve-

ti vse kakor blisk, ker gorijo vasi. Mi pa kopljemo v zemlji kakor krč.

* **Križevci** pri Ljutomeru. Bogoslovec Alojzij Sunčič je nevarno zbolel. Znanecem se priporoča v moč tav.

Ljutomer. V občini Ljutomer se je uradno dognala kugasinovka. Radi tega so živinski sejmi v celem Ljutomerskem okraju prepovedani.

Ptuj. Ker se je v ptujskem okrajnem glavarstvu pojavila smrka v ost pri konjih, je oblast konjske sejme v Ptuj ustavila.

* **Središče**. Makso Unger, rezervni poročnik pri 2. bosansko-hercegovinskem polku — središki rojak — je bil za svojo hrabrost v bojih v Bukovini odlikovan z veliko srebrno kolajno.

* **Ptuj**. Na Spodnjem Bregu je umrla 81 letna posestnica Terezija Hotko.

* **Ptuj**. Na Kicaču je dne 27. julija padla 70-letna viničarka Ana Zelenko tako nesrečno čez stopnice, ki vodijo na podstrešje, da je čez dve uri umrla.

* **Sladkagora**. Iz ruskega ujetništva se je oglašil vrl fant Mihael Svetelšek. Že pet mesecev ni bilo nobenega glasu o njem. Sedaj, 29. julija, pa so dobili njegovi domači karto, ki jo je pisal 19. aprila. Ujet je bil 22. marca. Svetelšek piše: „Srčne pozdrave pošiljam vsem iz naše Rusije. Sedaj smo ravno na avstrijsko-ruski meji. Bog daj mir, da se še vidimo, če je volja božja. Pozdrav na vse. Vaš Mihael.“ — Ne da se popisati veselje njegovih domačih, da se je še vendar oglašil. Zaorej vsi potrpite, če se v vojni nekateri izgubi, saj poragoma se oglasi še marskateri.

* **Sv. Ema**. Kmetijsko društvo pri Sv. Emi bi imelo v prostorih kmetijskega društva dne 22. avgusta 1915, popoldne ob 2. uri, svoj drugi redni občini zbor. Dnevni red: Potrjenje računskega zaključka za leto 1914. Slučajgosti. Za slučaj, da ne bi bilo ob 2. uri dovolj članov navzočih, se bode ob 4. uri občini rbor pri najmanjšem številu vršil. Odbor.

* **Konjice**. Dne 27. julija so pripetjali semkaj 170 ruskih ujetnikov, ki bodo opravljali razna poljska dela. 70 ruskih ujetnikov je ostalo v Konjicah, ostale so pa spravili v Zreče in Vitanje, ker bodo opravljali razna poljska dela.

* **Konjice**. Tukajšnji sodniški sluga Ivan Čebul je s šivil dne 20. julija 40letno službovanja kot sodniški sluga. V Konjicah že služi že 25 let.

* **Sv. Jurij** ob juž. žel. Vojaški zaslužni križec III. vrste je dobil nadporočnika 97. pešpolka Jos. Zidanšek, učitelj na kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici.

* **Celje**. Naredbeni vsi študentskega deželnega solskega sveta poroča, da je Valentin Lavbč, okrajni pomočnik ujetelj v Celju, v bojih pri Novem Miasu v Galiciji padel.

Celje. Ondr daj 26 d m hrabrega pešpolka Franca Gračarja se je poročil, da je nje t v Bju tu v Rusji. Tedaj pa je doš o s s s s r r g a b a š a poročilo, da je Gračar zdra v a st r i s k e m t e l s k e m j a k u Gračar je bil med tem čas m k e r s o d m a d m i s l i l i , da je v ujet istu, povišan v častnik-keza nemesnika

* **Savinjska dolina**. (Obče obiranje hmelja boše se letos pričelo že dne 9. avgusta. Obivalci se vozijo na južni železnici in sicer od Brezice, oziroma Zagorja, via Zidanimost, Celje, Maribor, Marenberg na podlagi legitimacijskih listov, ki se dobe pri občinskih zastopih ali pri hmeljarskem društvu v Žalcu, s polovično karto (50%). Za popolno, vsestransko varstvo obiralec bodo pristojne oblasti skrbele. Žalski hmeljarji so sklenili, da bodo letos plačevali po 18 v od skafaa in da bodo dajali obiralcem trikrat na dan toplo hrano.

* **Ljubno** v Savinjski dolini. Brglez Franc je pisal dne 27. junija svbim starišem iz ruskega ujetništva. Pismo se glasi: Dragi oče in mati! Srčne pozdrave od vašega sina. Dolgo vam že nisem nič pisal, ker se mi kar zmiraj enako godi. Tudi sedaj nima drugoga pisati, kakor da vas lepo prosim, da bi molili Boga in Marijo za mojo rešitev iz te nesrečne bede. Naznanim vam, da delam na polju in da je dela mnogo, hrana slaba, zaslužim malo, zdrav sem še za silo. Ne vem, ali ste še živi in zdravi, ker ne pride nobeno poročilo od vas.

Spodnji Dravograd. Dne 28. julija sta se na progi Vuzečar—Spodnji Dravograd vnela dva železniška vozova sena. Vlak je moral na obrti progi obstati. Železniškemu osebu se je posrečilo, goreči voz odneti od dračja. Po daljšem naporrem delu se je posrečilo ogenj pogasiti. En voz sena je uničen. Vlak je vozil 14 vozov sena.

* **P. n. kn.-šk. župnijskim uradom** je v zadnjem času donosiala neka dunajska tiskarna vzorec za krstne, oklicne, poročne in mrtvaške liste, katere priporoča. Opozorjamo, da ima pravico založništva za matične liste v lavantinski škofiji edino-le naše domače podjetje tiskarna sv. Cirila. Besedilo in oblika matičnih listov za lavantinsko škofijo tudi ne odgovarja dunajskemu vzorec, Končno pa še pripomnimo, da so cene za matične liste v tiskarni sv. Cirila več kot za polovico nižje, kakor pri dunajski tvrdki. V domači tiskarni stane 200 matičnih listov 5 K, pri dunajski tvrdki pa je treba plačati za 200 komadov dvojezičnih listov 11 K 60 v. Iz tega se bode p. n. gg. župniki pač najlozije prepričali, da je naše domače spodštajersko podjetje tiskarne sv. Cirila v Mariboru cenejše od drugih. Zato pa tudi zasluži, da se vsestransko podpira.

* **Za avstr. Rudeči križ** so darovali: Kranjc Janez 4 K; Zemljč Treza 1 K; Pečolar Janez v Topolšiči 10 K; Julijana Šmigoc v Leskovcu pri Ptuj 2 K.

Zadnja poročila došla v četrtek, 5. avgusta.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Zahodni del trdnjave Iwangeroda zavzet. Uradno se razglša:

Dunaj, 4. avgusta.

Rusko bojišče.

Med Vislo in Bugom so se Rusi, ki se umikajo korak za korakom, postavili, kakor je njihova navada, na raznih mestih vnovič v bran. Severno od Dubienke in Holma, ob Swinski in na črti Lecznia—Nowo-Aleksandrija je prišlo do hudih bojev. Na mnogih delih bojne črte je sovražnik s kratkimi protisunki poskušal nekoliko ustaviti naše zasledovalno prodiranje, toda ni bil v stanu, se našemu prodiranju uspešno ustavljati. Bil je pognan v beg ter je nadaljeval opolnoči svoje umikanje proti severu. **Zahodni del trdnjave Iwangeroda, ki leži na levem bregu Visle, se nahaja v naši oblasti.** — Nemške čete, ki se nahajajo na izhodnem bregu Visle nasproti izlivu reke Radomke, so vnovič napredovale. Med Wladimir-Wolynskim in Sokalom so naše čete razpršile polk ruskih kozakov. Južno-zahodno od Wladimir-Wolynskija je videti večje požare.

V izhodnem delu Galicije nič novega.

Italijansko bojišče.

Na Gorisškem je bilo v noči na 3. avgusta ob robu gorske planote zopet odbitih več posameznih italijanskih napadov, tako južno od Zdra v š č i n e in izhodno od Polačca, kjer je sovražna infanterija naše dvakrat napadla z bajoneti, toda oba napada sta bila poč težkimi sovražnimi izgubami odbita. Popoldne dne 3. avgusta so napravili Italijani v deževju in megli po hudem artilerijskem obstreljevanju zopetni sunek na naše postojanke na hrib Montedei sei Bussi, a tudi ta napad je bil odbit.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju je prišlo na nekaterih mestih do živahnega artilerijskega delovanja. Italijanska infanterija, ki je napadala Cellonkofel, se je umaknila na zahodni obronek višine, ker jo je obstreljevala lastna artilerija. Napad dveh sovražnih stožnij na obmejni most južno od Schluderbacha in močnejši italijanski napad na Col di Lano (Buchenstein) je bil odbit.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Južnoizhodno bojišče. Nemški deli armade generalnega polkovnika pl. Woyrscha, ki so prodrli čez Vislo, nadaljujejo svoje napadanje. Avstro-ogrske čete te armade so že v posesti zahodnjega dela trdnjave Iwangeroda do Visle. Proti zavezniškimi armadam generalnega maršala pl. Mackensena je sovražnik tudi včeraj z obrambnimi napadi poskušal, da bi ustavil zasledovanje; a pri mestu Lecznia (severoizhodno od Lublina), severoizhodno od Holma in zahodno od Buga, je bil sovražnik zopet porazen. Od danes (4. avgusta) zjutraj se sovražnik, ki je vržen nazaj, med Vislo in Bugom splošno umika v severni smeri. Tudi pri in izhodno od Uscilna ob Bgu se sovražnik umika.

Severoizhodno bojišče. V zasledovanju umikajočega se sovražnika so nemške čete včeraj (3. avgusta) došle v okolico mesta Kupiški (izhodno od Poniewica). Severno od Lomže (ruska trdnjava ob Narewu, severoizhodno od Varšave) so bili Rusi vrženi v prednje trdnjavskje obrambne postojanke. Izhodni in zahodni pruski polki so pri Ostrolenki po srditi ruski obrambi že zavzeli prehode čez reko Narew, ki so še bili s poljskimi utrdbami zavzeto. Več tisoč Rusov je bilo ujetih in 17 strojnih pušk uplenjenih. Tudi od tega prostora se Rusi zasledujejo. Pred Varšavo so bili Rusi vrženi iz postojank pri mestu Blonje v zunanjo trdnjavsko črto. Armada bavarskega princa Leopolda že napada trdnjavo.

Kdor ve razlečiti dober liker od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

Po slatem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

„FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Kmečka hranilnica in posojilnica pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah

naznanja svojim članom in vlagateljem, da je **znižala obrestno mero za vloge** in posojila, in sicer za vloge, enakomerno od 5% na 4 1/2% pričeni s prvim septembrom t. l. Za posojila pa od 6% na 5 1/2% in sicer za nova posojila od dne 1. sept. t. l., za stara posojila pa pričeni s tistim dnevom po prvem septembru t. l., ko se obrestni obnovijo.

Hranilne kocke „Favorit“ se najboljši pridatek za juho. Najcenejši vir za preprodajalce. V skatljah po 200 komadov naprej. 100 ksov K 3.60 se pošilja po povzetju na vse pošte. Grünwaldova uprava za razpošiljanje juhinih kock Dunaj I. Gonzagagasse 12. 463

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih nemadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 R.

Po 14 dnevni poskušnji se lahko vsaka ura proti popolni svoji nepotnosti, torej ni nobene rizične, ampak se lahko vsaka ura prepriča o točnem in izjemnem. **Prava železničarska Roskopf-ura** se je, ne dolgo tega, našla za zasluzne in širajajočo službo z novo kameralno zbirateljico, dobila preciznejši tek, poslušaj močno asi, keloje se vse vrte v kamerali. Ura toče 32 ur in ide točno na pol minute, še tudi ura laži, vidi ali se nosi v župi. Ura je zavarovana proti prevodiki napetosti para, obloje je iz čistega nikla ter je zavarovana še z enim plaščem za varstvo noper zrak ter se vsi pokrvi strogo in nemudno zapirajo. Po dobri poskušnji se se to ura tudi niče in vendar dobrega teka zaradi upornosti pri smeteh in različnih zločinah. Prosim Vas torej, da te ura ne zamenjate z drugimi dišnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kakor ikoda, naroči mojo ceno uto. — Velik cenik popolnoma zastanj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. Specialist za boljše ure.

Pozor kmetovalci!

Priskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojakinom času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljaka, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdkke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdkci

I. RAVNIKAR :-: CELJE
Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pripetki ter zaloga vsaki vrsti mineralnih voda.
Solidna in točna posrežba.

Kapljice za svinje

Cena 1 steklenice je 1 krono.
Gospod A. H., Sv. Križ, piše:
Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: **Uspeh vrlo povoljni!**
Gospod Janez K. piše:
Prav dobro, omagale!

F. PRULL:

šestna lekarna pri c. kr. orlu Maribor, Glavni trg šte. 15 462

Tvrdba

Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljive kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

- Domače ali konjsko deteljno seme, potem Lucerner ali nemška, Inkarnat za enkrat kositi, Esparsel, takozvana večna detelja, Travno seme za mokre in suhe travnike, Korenjevo seme, Runkelovo repo, rdečo dolgovato, rumeno dolgo in okroglovato, Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafije in žveple za vinograde.

Obilnega obiska pričakuječ bilečim z veseloštopanjem

trdkka M. Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve trgovina špecerijskega blaga.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. l. s. r. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, če da bi se njih obrestovanje kaj prabilalo. Za nalaganje po polti se pešne hranilne položnice (37.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: za vknjižbo proti papirni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje isposojuje na sestavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih savodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure se vsake sredo in četrtak od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenimi prazniki. V uradnih urah se sprejemajo in plačuje denar.

Pojasnila se dajajo na prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/2%** od dneva vloga do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.